

«ԷՎՈՎԱԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ

31/12/2024

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն 3

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն..... 5

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն 7

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն 10

Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվություն (եռամսյակային)..... 12

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 15

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2023թ.		2024թ.	2023թ.
		2024թ.	(աուդիտ անցած)	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	37,196,362	29,047,260	10,314,420	8,211,613
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(19,039,115)	(13,888,429)	(5,153,499)	(4,014,509)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		18,157,247	15,158,831	5,160,921	4,197,104
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	12,252,254	7,967,909	3,252,215	2,224,428
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(9,838,459)	(5,663,032)	(2,194,665)	(1,689,886)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		2,413,795	2,304,877	1,057,550	534,542
Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	8	10,436,785	7,714,975	2,524,492	2,211,388
Զուտ օգուտ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով		11,144	3,515	223	(5,174)
Զուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		37,842	12,667	19,671	9,609
Այլ գործառնական եկամուտներ	9	568,990	734,504	140,009	275,502
Ուղղակի բանկային ծախսեր	10	(1,485,576)	(1,312,447)	(441,974)	(455,345)
Գործառնական եկամուտ		30,140,227	24,616,922	8,460,892	6,767,626
Արժեզրկման ծախս	11	467,264	(732,404)	131,181	(14,055)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	12	(7,855,157)	(6,420,563)	(2,328,340)	(2,435,371)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	19	(1,243,123)	(1,006,040)	(336,804)	(283,282)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	13	(3,717,741)	(3,043,446)	(1,143,483)	(1,074,479)
Շահույթ մինչև հարկումը		17,791,470	13,414,469	4,783,446	2,960,439
Շահութահարկի գծով ծախս	14	(3,182,275)	(2,378,489)	(911,654)	(736,784)
Տարվա շահույթ		14,609,195	11,035,980	3,871,792	2,223,655

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք

Հազար ՀՀ դրամ

Ծանոթ.	2024թ.		2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջան	
	2024թ.	2023թ. (աուդիտ անցած)	2024թ.	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջան
Հոդվածներ, որոնք հեղափոխվում են վերադասակարգվում որպես շահույթ կամ վնաս				
Հիմնական միջոցների վերագնահատում՝ առանց շահութահարկի	712,379	-	712,379	-
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք հետազայում են վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս	712,379	-	712,379	-
Հոդվածներ, որոնք հեղափոխվում վերադասակարգվելու են որպես շահույթ կամ վնաս				
- Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն տարվա ընթացքում	1,476,263	936,800	119,358	(286,368)
- Շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	(9,138)	(2,882)	(183)	4,243
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետազայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	1,476,125	933,918	119,175	(282,125)
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական օգուտ/(վնաս) հարկումից հետո	2,179,504	933,918	238,350	(564,250)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	16,788,699	11,969,898	4,110,142	1,659,405

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2025թ. հունվարի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Կարեն Եղիազարյան

Էմմա Զանիյան

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

		31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
	Ծանոթ.		
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	83,157,459	60,937,733
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	15	45,723,768	30,249,231
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16	33,996,173	40,764,775
Ներդրումային արժեթղթեր	17	94,102,555	85,875,412
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	18	276,906,446	211,751,365
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	19	10,457,343	9,262,505
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	20	1,128,778	1,055,100
Բռնագանձված ակտիվներ	18	1,360,456	1,526,940
Այլ ակտիվներ	21	5,393,393	4,220,303
Ընդամենը՝ ակտիվներ		552,226,371	445,643,364
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
Պարտավորություններ			
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	22	20,003,897	11,581,709
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	23	17,023,540	6,007,733
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24	329,504,000	280,821,591
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	25	32,862,442	21,296,245
Այլ փոխառություններ	26	53,018,275	43,353,427
Ստորադաս փոխառություններ	26	4,023,289	4,107,166
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		1,217,295	1,389,238
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	14	2,337,034	1,452,052
Վարձակալության գծով պարտավորություն	20	1,246,879	1,150,077
Այլ պարտավորություններ	27	6,786,913	5,024,018
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		468,023,564	376,183,256
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	28	23,000,000	23,000,000
Գլխավոր պահուստ		3,500,000	3,500,000
Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ		3,875,488	3,270,974
Իրական արժեքի պահուստ		761,851	(705,274)
Զբաղիչված շահույթ		53,065,468	40,394,408
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		84,202,807	69,460,108
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		552,226,371	445,643,364

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2025թ. հունվարի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Կարեն Եղիազարյան

Էմմա Զանիյան

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	Զբաղյալ շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	23,000,000	3,500,000	(705,274)	3,270,974	40,394,408	69,460,108
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	14,609,195	14,609,195
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>						
Հիմնական միջոցների վերագնահատում՝ առանց շահութահարկի	-	-	-	712,379	-	712,379
<i>Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ</i>						
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն տարվա ընթացքում	-	-	1,476,263	-	-	1,476,263
- Շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար	-	-	(9,138)	-	-	(9,138)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	1,467,125	712,379	14,609,195	16,788,699
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	(107,865)	107,865	-
<i>Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում</i>						
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	(2,046,000)	(2,046,000)
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	-	-	(2,046,000)	(2,046,000)
Հաշվեկշիռը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	23,000,000	3,500,000	761,851	3,875,488	53,065,468	84,202,807

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	23,000,000	3,500,000	(1,639,192)	3,378,746	32,696,656	60,936,210
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	11,935,080	11,935,080
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ դրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ						
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն տարվա ընթացքում	-	-	936,800	-	-	936,800
- Շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար	-	-	(2,882)	-	-	(2,882)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	933,918	-	11,935,080	11,969,898
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	(107,772)	(107,772)	-
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում						
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	(3,446,000)	(3,446,000)
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	-	-	(3,446,000)	(3,446,000)
Հաշվեկշիռը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	23,000,000	3,500,000	(705,274)	3,270,974	40,394,408	69,460,108

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2025թ. հունվարի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Կարեն Եղիազարյան

Էմմա Զանինյան

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ. (աուդիտ անցած)
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Շահույթ մինչև հարկումը	17,791,470	13,414,469
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	1,243,123	1,006,040
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ վնաս/(օգուտ)	9,579	(166)
Այլ ակտիվների օտարումից զուտ վնաս	111,244	11,876
Արժեզրկման ծախս	(467,264)	732,404
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	123,915	103,786
Ջուտ օգուտ ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(1,218,697)	(1,283,818)
Շենքերի վերագնահատումից վնաս	21,314	-
Ստացվելիք տոկոսներ	(803,859)	(749,377)
Վճարվելիք տոկոսներ	1,573,928	829,904
Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները (Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում	18,384,753	14,065,118
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(15,508,130)	(3,139,744)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,946,503	(18,577,877)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(67,839,784)	(46,859,471)
Բռնագանձված ակտիվներ	130,463	146,206
Այլ ակտիվներ	(1,136,871)	523,443
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	12,670,939	11,084,857
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	11,030,733	6,010,648
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	52,797,746	46,707,320
Այլ պարտավորություններ	2,254,609	2,447,019
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ մինչև շահութահարկը	15,730,961	12,407,519
Վճարված շահութահարկ	(2,919,808)	(5,485,032)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	12,811,153	6,922,487
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Ներդրումային արժեթղթերի առք	(6,634,345)	(32,045,489)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների առք	(1,346,490)	(1,619,364)
Հիմնական միջոցների վաճառք	-	39,187
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(7,980,835)	(33,625,666)
<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Վճարված շահաբաժիններ	(2,046,000)	(3,420,110)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	11,759,330	9,802,189

	2024թ.	2023թ. (աուդիտ անցած)
Այլ փոխառություններ	9,961,625	9,610,216
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(354,400)	(282,922)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	19,320,555	15,709,373
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	24,150,873	(10,993,806)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբի դրությամբ	60,937,733	71,384,322
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(1,920,372)	529,580
Պարտքային վնասի գծով պահուստի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(10,775)	17,637
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա վերջի դրությամբ (ծանոթ 14)	83,157,459	60,937,733

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2025թ. հունվարի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Էմմա Զանինյան

Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվություն (եռամսյակային)

01/10/2024-31/12/2024

Հազար ՀՀ դրամ

Նորմատիվներ

	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանաձև նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
Կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	23,000,000	1,000,000	Խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	80,078,261	30,000,000	Խախտում առկա չէ
Ն11 Առաջին մակարդակի հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	14.28%	6.20%	Խախտում առկա չէ
Ն12 Առաջին մակարդակի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	15.51%	8.30%	Խախտում առկա չէ
Ն1 Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	17.08%	11.00%	Խախտում առկա չէ
Ն21 Բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	38.07%	15.00%	Խախտում առկա չէ
Ն211 Առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	24.17%	4.00%	Խախտում առկա չէ
Ն212 ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և երկրորդ խմբի արտարժույթով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով, տվյալ երկրորդ խմբի արտարժույթով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	x	4.00%	Խախտում առկա չէ
Ն22 Բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	125.04%	60.00%	Խախտում առկա չէ
Ն221 Առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	73.10%	10.00%	Խախտում առկա չէ
Ն222 ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և երկրորդ խմբի արտարժույթով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով, տվյալ երկրորդ խմբի արտարժույթով արտահայտված ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	x	10.00%	Խախտում առկա չէ
Ն23 Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և զուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (բոլոր արժույթներով)	509.36%	100.00%	Խախտում առկա չէ
Ն23 (FX) Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և զուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն	548.45%	100.00%	Խախտում առկա չէ

Նորմատիվներ

	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանաձև նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
հարաբերակցությունը (առաջին խմբում ներառվող նշանակալի արժույթների խմբի գծով)			
Ն23 (FX) Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և զուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (յուրաքանչյուր երկրորդ խմբի նշանակալի արժույթի գծով)	x	100.00%	խախտում առկա չէ
Ն24 Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (բոլոր արժույթներով)	171.51%	100.00%	խախտում առկա չէ
Ն24 (FX) Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (առաջին խմբում ներառվող նշանակալի արժույթների խմբի գծով)	151.85%	100.00%	խախտում առկա չէ
Ն24(FX)1 Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (յուրաքանչյուր երկրորդ խմբի նշանակալի արժույթի գծով)	x	100.00%	խախտում առկա չէ
Ն31 Մեկ փոխառուի գծով դիսկի առավելագույն չափը	11.13%	20.00%	խախտում առկա չէ
Ն32 Խոշոր փոխառուների գծով դիսկի առավելագույն չափը	53.18%	500.00%	խախտում առկա չէ
Ն41 Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով դիսկի առավելագույն չափը	3.12%	5.00%	խախտում առկա չէ
Ն42 Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով դիսկի առավելագույն չափը	6.79%	20.00%	խախտում առկա չէ
Ն51 պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը	0.82%	10.00%	խախտում առկա չէ
Ն52 պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը	3.24%	5.00%	խախտում առկա չէ
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը			
ՀՀ դրամով	x	4.00%	խախտում առկա չէ
ԱՄՆ դոլարով	x	6% դրամով 12% ԱՄՆ դոլարով	խախտում առկա չէ խախտում առկա չէ
Եվրոյով	x	6% դրամով 12% Եվրոյով	խախտում առկա չէ խախտում առկա չէ
Այլ արժույթով	x	6% դրամով 12% ԱՄՆ դոլարով	խախտում առկա չէ խախտում առկա չէ
Արտարժույթային դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը	0.32%	10.00%	խախտում առկա չէ

Նորմատիվներ

	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	«Կենտրոնական բանկի սահմանաձև նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
Ըստ առանձին արտարժույթների յուրաքանչյուր արտարժույթի դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը՝			
ԱՄՆ դոլարով	x	7.00%	Խախտում առկա չէ
Եվրոյով	0.01%	7.00%	Խախտում առկա չէ
Ռուսական ռուբլիով	0.25%	7.00%	Խախտում առկա չէ
Այլ արժույթով	0.06%	7.00%	Խախտում առկա չէ

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2025թ. հունվարի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Էմմա Զանինյան

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Ընդհանուր տեղեկատվություն

(ա) Կառուցվածքը և գործունեությունը

«Էվոլյուսիոն» ՓԲԸ-ն (նախկին «Պրոմեթեյ Բանկ» ՓԲԸ-ն) (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնադրվել է 1990թ. հունիսի 1-ին որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ: Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից 1991թ. հոկտեմբերի 2-ին տրված թիվ 27 լիցենզիայի համաձայն:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամի, Հայաստանի բանկերի միության, ԱրՔա և Master Card վճարային համակարգերի անդամ:

Բանկի հիմնական գործունեությունն ավանդների ընդունումն է և վարկերի տրամադրումը, Հայաստանում և արտերկիր փոխանցումների, արտարժույթի փոխարկման գործարքների իրականացումն է և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումն է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց:

Բանկին իր գործունեությունն իրականացնում է գլխամասային գրասենյակի և 13 մասնաճյուղերի միջոցով, որոնք գտնվում են Երևանում, Գյումրիում, Աբովյանում և Վանաձորում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Հանրապետության փ. 44/2:

Բանկի աշխատակիցների թիվը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կազմում է 527:

Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի կազմը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024		31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %
Գեվորկյան Մարետա Ռուդիկի	22,999,300	100.0	22,999,300	100.0
Այլ բաժնետերեր	700	0.0	700	0.0
	23,000,000	100.0	20,000,000	100.0

Բանկի վերջնական հսկող անձն է Մարետա Գևորկյանը, ով իրավունք ունի կառավարել Բանկի գործառնություններն իր հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով: Նա նաև մի շարք մասնակցություններ ուներ Բանկի հետ առնչություն չունեցող այլ կազմակերպություններում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում և Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության վրա՝ Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Բանկի ղեկավարությունը, շարունակաբար վերլուծում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Բանկի գործունեության վրա կարող են տարբերվել Բանկի ղեկավարության ներկա սպասումներից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների (ՖՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ) համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով և վերագնահատված արժեքով հաշվառվող շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 396.56 դրամ և 404.79 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և համապատասխանաբար 413.89 դրամ և 447.9 դրամ 1 եվրոյի համար:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4(ե) (i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն – Ծանոթագրություն 29(գ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրությունում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել էլակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ վերականգնվող դրամական հոսքերը գնահատելու համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 29 (գ):

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերի փոփոխություններ

Բանկը վաղաժամ չի կիրառել հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած որևէ նոր ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս:

Որոշ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առաջին անգամ կիրառվում են 2024թ-ին, սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն, այդ թվում՝ ՀՀ դրամով արտահայտված պարտադիր պահուստը և այլ բանկերում պահվող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լրացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու համար: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկած տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների և վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք առաջանում են հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից: Ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են եկամտի առաջացմանը և չեն բխում հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից, Բանկը դասակարգում է որպես այլ գործառնական ծախսեր: Մնացած բոլոր ծախսերը դասակարգվում են որպես ընդհանուր վարչական ծախսեր:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ և ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և կորուստներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այդ ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այդ բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այդ գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

– պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, տոկոսային եկամտաբերության որոշակի մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:

– ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:

– բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:

– ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):

– նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այդ գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այսդիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այդ պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեզերվի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Բանկն ունի հաստատուն տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը << ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Բանկը որոշել է, որ այդ վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այդ հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Բանկն այդ վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լրղացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկն իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այդպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում փոխվում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը, Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև Բանկը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է վերափոխումների հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այդ դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի վերափոխումը չի դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում է գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այդ գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն վերափոխման նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրս գրվի նախքան վերափոխումը կատարելը (տես ստորև ներկայացված դուրսգրման քաղաքականությունը): Այդ մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում՝ վերափոխման նշանակալի լինելը գնահատելու համար:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար

ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այդ դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները վերափոխման պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 29 (գ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չհավիվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալություններում,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալություններում զուտ ներդրումների), որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 29 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*՝ որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*՝ որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխադրության հանձնառություններ*՝ որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 29 (գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 29 (գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները և զուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալություններում պարտքային առումով արժեզրկված լինելու

տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Դա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխառվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխառվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝* Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այդ ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի

աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այդ գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այդ գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելավճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այդ ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ» հոդվածը ներառում է.

- հաճախորդներին տրված վարկերը, որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- զուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալությունում:

(է) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(ը) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(թ) Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում: Վաճառքի և հետզնման գների տարբերությունն իրենց ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենց ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

(ii) Վերագնահատում

Հողը և շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա հողի և շենքերի իրական արժեքների փոփոխություններից: Եթե հողի և շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Եթե հողի և շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք

ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(հ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Արդյունյալ բաժնետոմսեր

Չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ, քանի որ նախատեսում են հայեցողական շահաբաժինների վճարում, չեն ներառում դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ տրամադրելու պարտականություններ և չեն պահանջում Բանկի փոփոխական թվով բաժնային գործիքների մարում: Այդ բաժնետոմսերի գծով հայեցողական շահաբաժինները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի բաշխումներ՝ Բանկի բաժնետերերի հաստատմամբ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(լ) Առգրավված գրավ

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքից և զուտ իրացման արժեքից նվազագույնով:

(խ) Սեզամենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզամենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզամենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի սեզամենտային հաշվետվությունները հիմնված են հետևյալ գործառնական սեզամենտների վրա՝ ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայություններ, իրավաբանական անձանց մատուցվող ծառայություններ, բանկային ներդրումային ծառայություններ և թվային բանկինգ (2023թ-ին՝ ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայություններ, իրավաբանական անձանց մատուցվող ծառայություններ և ներդրումային բանկային ծառայություններ):

(ծ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային

նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այդ նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

5 Զուտ տոկոսային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Հաճախորդներին տրված վարկեր	24,217,050	18,789,551	6,811,806	5,213,169
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,746,578	2,239,634	1,422,366	765,342
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	3,330,043	2,873,836	895,652	769,857
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,283,995	1,671,902	367,995	476,956
Ամրոտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,608,903	3,463,352	813,581	982,166
Այլ	9,793	8,985	3,020	4,123
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	37,196,362	29,047,260	10,314,420	8,211,613
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	12,587,390	9,530,210	3,305,452	2,708,636
Ռեպո գործառնություններ	689,574	63,058	148,081	34,763
Ստորադաս փոխառություն	354,412	353,178	88,687	91,570

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Այլ փոխառություններ	3,430,743	2,642,848	1,000,474	791,097
Թողարկված պարատոմսեր	1,671,911	1,157,491	530,885	351,321
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	181,170	37,630	37,347	15,459
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	123,915	103,786	42,573	21,663
Այլ	-	228	-	-
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	19,039,115	13,888,429	5,153,499	4,014,509

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Կանխիկ և անկանխիկ գործառնությունների գծով ծախսեր	2,462,477	1,532,067	512,928	323,202
Վճարային քարտերով գործառնություններ	8,141,779	5,250,213	2,216,943	1,569,047
Դրամական փոխանցումներ	772,699	531,965	305,886	124,784
Հաշիվների սպասարկում և հեռավար համակարգի ծառայություններ	540,184	510,864	144,076	167,262
Այլ	113,041	52,506	11,309	11,189
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	222,074	90,294	61,073	28,944
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	12,252,254	7,967,909	3,252,215	2,224,428
Վճարային քարտերով գործառնություններ	7,013,098	4,109,903	1,850,087	1,371,121
Կանխիկ և անկանխիկ գործառնությունների գծով ծախսեր	2,593,376	1,299,511	283,205	264,541
Դրամական փոխանցումներ	228,617	247,324	60,710	58,372
Այլ	3,368	6,294	663	(4,148)
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	9,838,459	5,663,032	2,194,665	1,689,886

(ա) Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից

Բանկի հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող հասույթը հիմնականում ներառում է միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը: Բանկը միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով հասույթը ճանաչում է ժամանակի որոշակի պահին: Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող հասույթը ներառում է:

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	12,252,254	7,967,909	3,252,215	2,224,428

7 Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Զուտ օգուտ սփոթ գործարքներից	9,218,088	6,431,157	2,098,833	1,899,282
Զուտ օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	1,218,697	1,283,818	425,659	312,106
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	10,436,785	7,714,975	2,524,492	2,211,388

8 Այլ գործառնական եկամուտ

	2024թ.	2023թ.	2024թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	455,691	615,033	79,559	257,160
Հիմնական միջոցների, ոչ նյութական և այլ ակտիվների վաճառքից զուտ եկամուտ	16,616	216	15,410	136
Դատական տուրքերի վերադարձ	20,870	31,186	5,358	7,701
Ակտիվի օգտագործման իրավունքի դադարեցումից եկամուտ	12,263	20,161	-	5,629
Այլ	63,550	67,908	39,682	4,876
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտներ	568,990	734,504	140,009	275,502

9 Ուղղակի բանկային ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.	2024թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2023թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	702,792	682,265	223,520	215,032
Վարկերի վաղաժամկետ մարումից վերադարձման ծախսեր	12,262	22,964	2,205	4,531
Ինկասացիոն ծախսեր	200,759	83,757	69,675	35,755
Ֆինանսական հաշտարարի գծով ծախսեր	44,564	35,122	11,141	8,700
Հետվճարների գծով ծախսեր	127,860	89,505	36,337	24,360
Վարկային ռեզիստորի և այլ գործառնական համակարգերի օգտագործման ծախսեր	122,840	108,938	29,736	26,051
Քարտերի անվանագրման և առաքման ծախսեր	33,731	28,913	8,808	6,082
Վարկերի զիջման ծախսեր	6,086	80,258	6,086	78,828
Բրոքերային ծառայությունների գծով ծախսեր	21,053	19,454	5,376	3,537
Պահառուական ծառայությունների գծով ծախսեր	35,717	27,045	8,405	8,114
Հիմնական միջոցների արժեզրկումից առաջացած կորուստներ	18,471	-	18,471	
Այլ	159,441	134,226	22,214	44,355
Ընդամենը ուղղակի բանկային ծախսեր	1,485,576	1,312,447	441,974	455,345

10 Արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,775	(17,637)	775	3,700
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,348	(6,445)	482	(7,067)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	28,246	85,506	(315,341)	(38,281)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	126,811	19,508	72,573	19,981
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	42,602	39,897	30,741	(3,017)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(663,703)	597,530	59,458	(37,763)
Այլ ակտիվներ	(29,102)	28,148	(35,517)	30,249
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	11,759	(14,103)	55,648	46,253
Ընդամենը արժեզրման ծախս	(467,264)	732,404	(131,181)	14,055

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	7,547,261	6,184,761	2,140,460	2,298,922
Անձնակազմի ուսուցման ծախսեր	95,101	75,753	49,273	27,334
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	212,795	160,049	138,607	109,115
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	7,855,157	6,420,563	2,328,340	2,435,371

12 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Գովազդ և հասարակայնության հետ կապեր	1,399,671	929,103	517,804	276,566
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	109,136	77,834	29,084	25,332
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	309,388	278,992	98,873	102,544
Ակտիվների կարճաժամկետ վարձակալության ծախսեր	96,161	70,151	25,996	20,145
Ոչ նյութական ակտիվների սպասարկման ծախսեր	783,836	588,405	185,034	180,793
Անվտանգության գծով ծախսեր	127,388	108,359	37,831	28,185
Գրասենյակային ծախսեր	67,037	87,547	23,824	24,740
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	215,229	168,480	66,589	79,204
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	209,996	334,586	37,368	231,523
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	145,044	120,446	56,823	42,430
Ապահովագրության գծով ծախսեր	75,946	70,046	19,031	16,712
Վարկերի վերադարձման գծով ծախսեր	94,094	137,405	23,414	28,270
Այլ	84,815	72,092	21,812	18,035
Ընդամենը այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	3,717,741	3,043,446	1,143,483	1,074,479

13 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	2,747,865	2,013,567	459,603	118,384
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	-	84,024	-	229,884
Հետաձգված հարկ	434,410	280,898	452,051	388,516
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	3,182,275	2,378,489	911,654	736,784

2024թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2023թ. համեմատ փոփոխություն տեղի չի ունեցել):

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածի համար

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2023թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	17,791,470		13,414,469	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով	3,202,465	18.0	2,414,604	18.0
Նախորդ տարի հարկի ճշգրտում	-	-	84,024	0.6
(Չհարկվող եկամուտներ)/Չնվազեցվող ծախսեր	199,175	1.1	110,530	0.8
Արտարժույթի (դրական)/բացասական փոխարժեքային տարբերություն	(219,365)	(1.2)	(230,669)	(1.7)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	3,182,275	17.9	2,378,489	17.7

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ և զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ համապատասխանաբար 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2024

	<u>1 հունվարի 2024</u>	<u>Շահույթում կամ վնասում ճանաչված</u>	<u>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված</u>	<u>Զուտ</u>	<u>Հետաձգված հարկային ակտիվ</u>	<u>Հետաձգված հարկային պարտավո- րություն</u>
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(10,421)	1,940	-	(8,481)	-	(8,481)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի զժով ստացվելիք գումարներ	573	962	-	1,535	1,535	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություն ներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(3,045)	686	-	(2,359)	-	(2,359)
Ներդրումային արժեթղթեր	173,145	6,619	(294,215)	(114,451)	-	(114,451)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(706,928)	(400,283)	-	(1,107,211)	-	(1,107,211)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(911,085)	27,635	(156,356)	(1,039,806)	-	(1,039,806)
Այլ ակտիվներ	3,977	(32,501)	-	(28,524)	-	(28,524)
Պարտավորություն ներ հաճախորդների նկատմամբ	(14,220)	(60,848)	-	(75,068)	-	(75,068)
Այլ փոխառություններ	(59,490)	2,709	-	(56,781)	-	(56,781)
Այլ պարտավորությունն եր	75,442	18,671	-	94,113	94,113	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավո- րություն	<u>(1,452,052)</u>	<u>(434,410)</u>	<u>(450,571)</u>	<u>(2,337,034)</u>	<u>95,648</u>	<u>(2,432,681)</u>

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)

	<u>1 հունվարի 2023</u>	<u>Շահույթում կամ վնասում ճանաչված</u>	<u>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված</u>	<u>Զուտ</u>	<u>Հետաձգված հարկային ակտիվ</u>	<u>Հետաձգված հարկային պարտավոր ություն</u>
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(6,325)	(4,096)	-	(10,421)	-	(10,421)
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(590)	1,163	-	573	573	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություննե րին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,882	(6,927)	-	(3,045)	-	(3,045)
Ներդրումային արժեթղթեր	377,668	(3,799)	(200,724)	173,145	173,145	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(584,252)	(122,676)	-	(706,928)	-	(706,928)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(704,526)	(206,559)	-	(911,085)	-	(911,085)
Այլ ակտիվներ	(10,638)	14,615	-	3,977	3,977	-
Պարտավորություննե ր հաճախորդների նկատմամբ	(8,603)	(5,617)	-	(14,220)	-	(14,220)
Այլ փոխառություններ	(33,646)	(25,844)	-	(59,490)	-	(59,490)
Այլ պարտավորություննե ր	(3,400)	78,842	-	75,442	75,442	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավոր ություն	(970,430)	(280,898)	(200,724)	(1,452,052)	253,137	(1,705,189)

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն։ Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվել են այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց Բանկը կկարողանա օգտագործել դրանցից ստացված օգուտները։

14 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	50,308,352	34,298,539
Դրամական միջոցներ դրամարկղում	19,315,034	20,752,867
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
-Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	-	-
-A1-ից A3 վարկանիշով	1,547,656	3,489,814
-Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	1,618,627	814,941
-Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	9,142,472	525,426
-B1 -ից ցածր վարկանիշով	14,464	9,756
-վարկանիշ չունեցող	1,236,643	1,061,404
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	13,559,862	5,901,341
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	83,183,248	60,952,747
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(25,789)	(15,014)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	83,157,459	60,937,733

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը բացի ՀՀ ԿԲ-ից ունի տեղաբաշխված միջոցներ նաև մեկ բանկում, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: Այդ մնացորդների հաշվեկշռային արժեքը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 9,098,346 հազար դրամ:

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 16) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ. Փուլ 1	2023թ. (աուդիտ անցած) Փուլ 1
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	15,014	32,651
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(15,014)	(32,651)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	25,789	15,014
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	25,789	15,014

15 Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր բանկերի հետ	679,219	411,943
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	45,059,621	29,847,012
	45,738,840	30,258,955
Արժեզրկումից պահուստներ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների գծով	(15,072)	(9,724)
Ընդամենը հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	45,723,768	30,249,231

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված էին 48,923,706 հազար դրամ իրական արժեքով պետական արժեթղթերը (2023թ-ին՝ 31,972,194 հազար դրամ):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ-ին՝ չունի):

Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են խոշոր հայկական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

Հազար ՀՀ դրամ	2024թ. Փուլ 1	2023թ. (աուդիտ անցած) Փուլ 1
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	9,724	16,169
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(9,724)	(16,169)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	15,072	9,724
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,072	9,724

16 Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	2,610,000	3,607,500
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	22,682,106	22,438,845
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	323,358	93,338
Պետական դեպոզիտարիայում պահվող մնացորդներ	-	2,896,229
Վարկեր և ավանդներ այլ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների հետ		
Բանկերին տրամադրված վարկեր	6,758,434	7,110,550
Բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում ներդրված ժամկետային և ցպահանջ ավանդներ	1,719,758	4,741,769
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր – սփոթ գործարքներ արտարժույթով	54,420	201
	34,148,076	40,888,432
Արժեզրկումից պահուստներ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով	(151,903)	(123,657)
Ընդամենը բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ տրված վարկեր և փոխատվություններ	33,996,173	40,764,775

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: Բանկի գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող հայկական բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային ռիսկը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B1 վարկանիշին:

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2023թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2023թ-ին՝ 6%՝ ՀՀ դրամով և 12%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 14), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկը պարտավոր է ապահովել նվազագույն մնացորդ յուրաքանչյուր օրվա վերջում: Այդ պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ և ներառված

են բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների կազմում:

(բ) Բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների կենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի որևէ պայմանագրային կողմ, որի գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերին տրված վարկերը և փոխառությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին տրված բոլոր վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

Հազար ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ. (աուդիտ անցած)
	Փուլ 1	Փուլ 1
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	123,657	38,151
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(123,657)	(38,151)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	151,903	123,657
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	151,903	123,657

17 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>		
Պետական պարտատոմսեր	42,588,734	30,190,240
Ոչ պետական պարտատոմսեր	1,784,698	320,080
Բաժնային գործիքներ	309,465	42,825
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	44,682,897	30,553,145
<i>Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>		
Պետական պարտատոմսեր	17,910,915	6,181,126
Ընդամենը հետզնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	17,910,915	6,181,126

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն
ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով
չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ.
դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար: Կորստի պահուստը չի
ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով
իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ. Փուլ 1	2023թ. (աուդիտ անցած) Փուլ 1
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	75,552	56,044
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	34,656	(23,471)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	92,155	42,979
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	202,363	75,552

(i) Որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նախորոշված չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացված չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը:

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Վերահսկվող %		Հազար ՀՀ դրամ	
		31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	1.25	1.25	77,357	10,717
ԱԲՈԱ Քրեդիտ Ռեփորթինգ	Հայաստանի Հանրապետություն	5.90	5.90	32,108	32,108
«ԵՍ ԵՄ» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	8.33	-	200,000	-
				309,465	42,825

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ այդ գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտարկվում են դրանց սկզբնական արժեքներին 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
<i>Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր</i>		
Պետական պարտատոմսեր	27,293,395	45,197,751
Ոչ պետական պարտատոմսեր	4,242,055	4,034,302
Արժեզրկումից պահուստ	(133,514)	(90,912)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր	31,401,936	49,141,141

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ կառավարության, Բանկը չունի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ-ին չկար պայմանագրային կողմ, բացառությամբ ՀՀ կառավարության):

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ. Փուլ 1	2023թ. (աուդիտ անցած) Փուլ 1
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	90,912	51,015
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	37,062	12,914
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	5,540	26,983
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	133,514	90,912

18 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
Խոշոր ընկերություններին տրված վարկեր	39,845,947	43,829,383
Փոքր և միջին ընկերություններին տրված վարկեր	86,242,367	59,356,138
Վարկային և ներդրումային ընկերություններին տրամադրված վարկեր	7,390,036	7,849,754
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	133,478,350	111,035,275
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	94,554,036	72,730,593
Սպառողական վարկեր	44,889,884	28,593,677
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	139,443,920	101,324,270
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր	272,922,270	212,359,545
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	7,307,462	3,002,924
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(3,323,286)	(3,611,104)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	276,906,446	211,751,365

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրում 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	100,892,350	3,401,974	6,740,951	111,035,275
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	99,157,038	-	-	99,157,038
Մարված ակտիվներ	(83,404,810)	(364,614)	(196,514)	(83,965,938)
- Փոխանցում Փուլ 1	1,732,554	(1,732,554)	-	-
- Փոխանցում Փուլ 2	(54,096)	54,096	-	-
- Փոխանցում Փուլ 3	(132,409)	(4,729)	137,138	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	5,288,129	281,322	1,605,273	7,174,724
Վերականգնում	-	-	246,646	246,646
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(169,395)	(169,395)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	123,478,756	1,635,495	8,364,099	133,478,350

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	80,417,120	2,871,051	3,816,454	87,104,625
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	51,682,893	-	-	51,682,893
Մարված ակտիվներ	(30,172,631)	(572,449)	(304,470)	(31,049,550)
- Փոխանցում Փուլ 1	410,485	(406,442)	(4,043)	-
- Փոխանցում Փուլ 2	(3,453,146)	3,484,160	(31,014)	-
- Փոխանցում Փուլ 3	(499,073)	(2,430,171)	2,929,244	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	2,506,702	455,825	669,791	3,632,318
Վերականգնում	-	-	311,793	311,793
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(646,804)	(646,804)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100,892,350	3,401,974	6,740,951	111,035,275

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

Հազար ՀՀ դրամ	2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	498,262	28,111	2,476,762	3,003,135
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- Փոխանցում Փուլ 1	1,801	(1,801)	-	-
- Փոխանցում Փուլ 2	(371)	371	-	-
- Փոխանցում Փուլ 3	(195)	(9,325)	9,520	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(271,811)	14,195	(446,563)	(704,179)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	312,507	-	-	312,507
Վերականգնում	-	-	246,646	246,646
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(169,395)	(169,395)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	540,193	31,551	2,116,970	2,688,714

Հազար ՀՀ դրամ	2023թ. (աուդիտ անցած)			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	312,536	242,688	1,284,491	1,840,044
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- Փոխանցում Փուլ 1	9,604	(6,247)	(3,357)	-
- Փոխանցում Փուլ 2	(6,740)	6,740	-	-
- Փոխանցում Փուլ 3	(42)	(235,815)	235,857	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(120,690)	20,745	1,059,287	959,342
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	303,594	-	-	303,594
Վերականգնում	-	-	311,793	311,793
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(411,309)	(411,309)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	498,262	28,111	2,476,762	3,003,135

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2024

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	100,477,732	388,590	457,948	101,324,270
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	59,494,796	-	-	59,494,796
Մարված ակտիվներ	(34,524,035)	(543,313)	(104,105)	(35,171,453)
- Փոխանցում Փուլ 1	107,898	(68,782)	(39,116)	-
- Փոխանցում Փուլ 2	(425,662)	447,712	(22,050)	-
- Փոխանցում Փուլ 3	303,623	(193,491)	(110,132)	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	12,815,157	605,324	77,192	13,497,673
Վերականգնում	-	-	1,146,967	1,146,967
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(848,333)	(848,333)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	138,249,509	636,040	558,371	139,443,920

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	75,818,856	460,117	813,610	77,092,583
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	52,969,692	-	-	52,969,692
Մարված ակտիվներ	(28,337,359)	(209,950)	(865,310)	(29,412,619)
- Փոխանցում Փուլ 1	244,018	(196,508)	(47,510)	-
- Փոխանցում Փուլ 2	(319,590)	351,967	(32,377)	-
- Փոխանցում Փուլ 3	(448,888)	(81,313)	530,201	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	551,003	64,277	(308,042)	307,238
Վերականգնում	-	-	1,137,506	1,137,506
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(770,130)	(770,130)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100,477,732	388,590	457,948	101,324,270

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

2024թ.

Հազար ՀՀ դրամ

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	341,010	84,025	175,528	600,563
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- Փոխանցում Փուլ 1	16,348	(10,277)	(6,071)	-
- Փոխանցում Փուլ 2	(40,135)	49,519	(9,384)	-
- Փոխանցում Փուլ 3	(58,091)	(49,878)	107,969	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(228,175)	40,413	(352,902)	(540,664)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	259,745	-	-	259,745
Վերականգնում	-	-	1,146,967	1,146,967
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(848,333)	(848,333)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	290,702	113,802	213,774	618,278

Հազար ՀՀ դրամ

2023թ. (աուդիտ անցած)

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	431,538	139,658	334,474	905,670
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- Փոխանցում Փուլ 1	91,395	(68,500)	(22,895)	-
- Փոխանցում Փուլ 2	(10,549)	18,081	(7,532)	-
- Փոխանցում Փուլ 3	(6,783)	(33,372)	40,155	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(349,146)	28,158	(536,050)	(857,038)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	184,555	-	-	184,555
Վերականգնում	-	-	1,137,506	1,137,506
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(770,130)	(770,130)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	341,010	84,025	175,528	600,563

Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Հաճախորդների վարկերի և փոխաստվությունների պարտքային որակի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը, ելնելով ներքին վարկանիշային մոդելից, ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

	31 դեկտեմբերի 2024			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Խոշոր ընկերություններին տրված վարկեր				
ոչ ժամկետանց	33,044,236	1,431,907	-	34,476,143
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	42,568	42,568
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	5,327,236	5,327,236
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	33,044,236	1,431,907	5,369,804	39,845,947
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(164,848)	(14,584)	(1,866,761)	(2,046,193)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	32,879,388	1,417,323	3,503,043	37,799,754
Փոքր և միջին ընկերություններին տրված վարկեր				
ոչ ժամկետանց	82,749,362	54,257	20,993	82,824,612
մինչև 30 օր ժամկետանց	295,122	80,583	1,763,225	2,138,930
ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	68,748	-	68,748
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,210,077	1,210,077
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	83,044,484	203,588	2,994,295	86,242,367
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(224,681)	(16,967)	(250,209)	(491,857)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	82,819,803	186,621	2,744,086	85,750,510
Վարկային և ներդրումային ընկերություններին տրված վարկեր				
ոչ ժամկետանց	7,390,036	-	-	7,390,036
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	7,390,036	-	-	7,390,036
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(150,664)	-	-	(150,664)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	7,239,372	-	-	7,239,372
Հիփոթեքային վարկեր				
ոչ ժամկետանց	93,940,566	274,720	142,796	94,358,082
մինչև 30 օր ժամկետանց	48,142	5,974	10,398	64,514
ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	20,873	24,471	45,344
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	86,096	86,096
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	93,988,708	301,567	263,761	94,554,036
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(67,066)	(45,045)	(53,864)	(165,975)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	93,921,642	256,522	209,897	94,388,061
Սպառողական վարկեր				
ոչ ժամկետանց	44,166,815	162,627	38,205	44,367,647
մինչև 30 օր ժամկետանց	93,986	29,980	26,345	150,311

31 դեկտեմբերի 2024

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	141,866	20,464	162,330
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	209,596	209,596
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	44,260,801	334,473	294,610	44,889,884
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(223,636)	(68,757)	(159,910)	(452,303)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	44,037,165	265,716	134,700	44,437,581
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	261,728,265	2,271,535	8,922,470	272,922,270
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	260,897,370	2,126,182	6,591,726	269,615,278

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

31 դեկտեմբերի 2023

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Խոշոր ընկերություններին տրված վարկեր</i>				
ոչ ժամկետանց	36,464,183	1,724,724	552,259	38,741,166
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	2,042,779	2,042,779
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	3,045,438	3,045,438
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	36,464,183	1,724,724	5,640,476	43,829,383
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(246,811)	(12,233)	(2,347,412)	(2,606,456)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	36,217,372	1,712,491	3,293,064	41,222,927
<i>Փոքր և միջին ընկերություններին տրված վարկեր</i>				
ոչ ժամկետանց	56,571,150	1,650,086	-	58,221,236
մինչև 30 օր ժամկետանց	7,263	26,768	-	34,031
ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	396	10,994	11,390
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,089,481	1,089,481
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	56,578,413	1,677,250	1,100,475	59,356,138
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(150,922)	(15,878)	(129,350)	(296,150)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	56,427,491	1,661,372	971,125	59,059,988
<i>Վարկային և ներդրումային ընկերություններին տրամադրված վարկեր</i>				
ոչ ժամկետանց	7,849,754	-	-	7,849,754
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	7,849,754	-	-	7,849,754
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(100,529)	-	-	(100,529)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	7,749,225	-	-	7,749,225
<i>Հիփոթեքային վարկեր</i>				
ոչ ժամկետանց	72,221,297	158,193	199,101	72,578,591
մինչև 30 օր ժամկետանց	11,315	23,017	13,678	48,010

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	41,403	-	41,403
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	62,589	62,589
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	72,232,612	222,613	275,368	72,730,593
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(39,537)	(26,080)	(57,247)	(122,864)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	72,193,075	196,533	218,121	72,607,729
<i>Սպառողական վարկեր</i>				
ոչ ժամկետանց	28,116,824	60,189	440	28,177,453
մինչև 30 օր ժամկետանց	128,296	10,281	-	138,577
ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	95,238	751	95,989
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	269	181,389	181,658
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	28,245,120	165,977	182,580	28,593,677
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(301,473)	(57,945)	(118,281)	(477,699)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	27,943,647	108,032	64,299	28,115,978
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	201,370,082	3,790,564	7,198,899	212,359,545
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	200,530,810	3,678,428	4,546,609	208,755,847

(i) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Վարկերի դիմաց հիմնականում գրավադրվում են անշարժ գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և դրամական միջոցներ:

Ղեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին, պահանջում լրացուցիչ գրավ՝ հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն, և հետևում է ձեռքբերված գրավի շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարար լինելը ստուգելիս:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը ավելի շատ կախված է վարկառուների վճարունակությունից, քան գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սպառողական վարկերն ապահովված են անշարժ գույքով, շարժական գույքով, դրամական միջոցներով և ոսկով:

Ստորև ներկայացված է վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ գրավների.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
Անշարժ գույք	211,704,192	161,845,204
Շարժական գույք և այլ հիմնական միջոցներ	7,271,752	7,967,117
Ընթացիկ հաշիվներ և ժամկետային ավանդներ	9,143,206	3,403,289
Երաշխիքներ	21,070,607	11,342,408
Ոսկյա զարդեր և ոսկյա այլ իրեր	1,702,816	1,456,745
Այլ	737,315	1,526,381
Ապահովվածություն չունեցող	21,292,382	24,818,401
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	272,922,270	212,359,545

Առգրավված գրավ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 75,223 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 198,862 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով:

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
Անշարժ գույք	1,360,456	1,518,724
Այլ ակտիվներ	-	8,216
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	1,360,456	1,526,940

Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(ii) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին.

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
Առևտուր	31,735,716	27,048,229
Շինարարություն	39,222,923	24,585,775
Արդյունաբերություն	22,895,919	18,669,843
Ֆինանսներ և ներդրումներ	7,390,036	7,849,754
Էներգետիկայի բնագավառ	6,282,803	6,847,592
Տրանսպորտ և կապ	5,192,271	6,400,752
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	7,956,399	5,364,183
Հյուրանոցային ոլորտ և հանրային սնունդ	7,313,562	6,289,663
Մշակույթ և հանգիստ	509,438	4,256,944
Գյուղատնտեսություն	1,983,617	1,786,846
Այլ	2,995,666	1,935,694
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	139,443,920	101,324,270
	272,922,270	212,359,545

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(3,306,992)	(3,603,698)
	269,615,278	208,755,847

(iii) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի վարկառուներ կամ կապակցված վարկառուների խմբեր, որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

(iv) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև պայմանագրով նախատեսված վարկերի մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

(բ) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023(աուդիտ անցած)
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	1,888,928	1,008,483
Մեկից երկու տարի ժամկետով	1,809,259	1,000,057
Երկուից երեք տարի ժամկետով	1,417,530	948,551
Երեքից չորս տարի ժամկետով	548,251	485,344
Չորսից հինգ տարի ժամկետով	162,992	173,607
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	7,419	16,832
	5,834,379	3,632,874
Չվաստակաճ ֆինանսական եկամուտ	(1,285,591)	(629,950)
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներում	4,548,788	3,002,924
Արժեզրկման գծով պահուստ	(11,529)	(7,406)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	4,537,259	2,995,518

(i) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի որակի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներում				
- ոչ ժամկետանց	7,307,462	-	-	7,307,462
Ընդամենը համախառն ստացվելիք գումարներ				
Ֆինանսական վարձակալության գծով	7,307,462	-	-	7,307,462
Պարտքային կորստի պահուստ	(16,294)	-	-	(16,294)
Ընդամենը զուտ ստացվելիք գումարներ				
Ֆինանսական վարձակալության գծով	7,291,168	-	-	7,291,168

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներում				
- ոչ ժամկետանց	3,002,924	-	-	3,002,924
Ընդամենը համախառն ստացվելիք գումարներ				
Ֆինանսական վարձակալության գծով	3,002,924	-	-	3,002,924
Պարտքային կորստի պահուստ	(7,406)	-	-	(7,406)
Ընդամենը զուտ ստացվելիք գումարներ ֆինանսական վարձակալության գծով	2,995,518	-	-	2,995,518

(ii) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների կենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

19 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Հող և շենքեր	Վարձակալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համա-կարգ-չային տեխնիկա և կապի սարքավորումներ	Փոխա-դրա-միջոցներ	Գրասեն-յակային և այլ հիմնակա միջոցներ	Հիմն. միջ. գծով կապ. ներ-դրում-ներ	Ոչ նյութա-կան ակտիվ-ներ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>								
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)								
	6,630,480	248,031	1,150,981	187,293	2,316,324	-	886,422	11,419,531
Ավելացում	607,016	22,734	226,827	95,538	421,725	-	245,524	1,619,364
Վերադասակա-րգումներ	-	-	100	-	(100)	-	-	-
Օտարում	-	(42,254)	(6,349)	-	(43,021)	-	(51,494)	(143,118)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,237,496	228,511	1,371,559	282,831	2,694,928	-	1,080,452	12,895,777
2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)								
	7,237,496	228,511	1,371,559	282,831	2,694,928	-	1,080,452	12,895,777
Ավելացում	-	107,295	245,822	130	606,436	12,274	374,647	1,346,604
Վերադասակա-րգումներ	-	6,167	(100)	-	5,942	(12,009)	-	-
Օտարում	-	(2,201)	(13,226)	(56,912)	(40,890)	-	-	(113,229)
Վերագնահատում	847,327	-	-	-	-	-	-	847,327
Կուտակված մաշվածության բացառում	(1,005,728)	-	-	-	-	-	-	(1,005,728)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,079,095	339,772	1,604,055	226,049	3,266,416	265	1,455,099	13,970,751
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>								
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)								
	544,185	77,372	595,060	96,121	1,340,143	-	284,135	2,937,016
Տարվա ծախս	229,805	14,641	150,731	24,487	215,115	-	165,574	800,353
Վերադասակա-րգումներ	-	-	2	-	(2)	-	-	-
Օտարում	-	(4,899)	(6,349)	-	(41,355)	-	(51,494)	(104,097)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	773,990	87,114	739,444	120,608	1,513,901	-	398,215	4,184,016

Հազար ՀՀ դրամ

	Հող և շենքեր	Վարձակալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համակարգչային տեխնիկա և կապի սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Գրասենյակային և այլ հիմնական միջոցներ	Հիմն. միջ. գծով կապ. ներդրումներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	773,990	87,114	739,444	120,608	1,513,901	-	398,215	4,184,016
Տարվա ծախս	231,736	17,526	203,571	32,596	242,994	-	261,090	989,513
Վերադասակարգումներ	-	1	(17)	-	16	-	-	-
Օտարում	-	(125)	(13,224)	(52,215)	(38,087)	-	-	(103,651)
Կուտակված մաշվածության բացառում	(1,005,728)	-	-	-	-	-	-	(1,005,728)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(2)	104,516	929,774	100,989	1,718,824	-	659,305	3,513,406
Հաշվեկշիռային և արժեք								
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,463,506	141,397	632,115	162,223	1,181,027	-	682,237	9,262,505
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,079,097	235,256	674,281	125,060	1,547,592	265	795,794	10,457,345

(ա) Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների նկատմամբ սեփականության իրավունքի սահմանափակումներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պարտավորությունների դիմաց գրավադրված հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ, կամ հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ, որոնց նկատմամբ սեփականության իրավունքն որևէ այլ կերպ սահմանափակված է:

(բ) Պայմանագրային հանձնառություններ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի ունեցել հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումներ կատարելու պայմանագրային հանձնառություններ:

(գ) Ակտիվների վերագնահատում

Եթե հողը և շենքերը չվերագնահատվեին, 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հողի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 2,422,293 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,473,457 հազար դրամ):

Հողի և շենքերի իրական արժեքը վերջին անգամ որոշվել է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ հիմք ընդունելով արտաքին, անկախ լիցենզավորված գնահատողի կողմից իրականացված գնահատումը, որն ունի համապատասխան մասնագիտական որակավորում և գնահատվող գույքի դասի գնահատման փորձ վերջին ժամանակներում: Իրական արժեքը որոշվել է ծախսային և շուկայական մոտեցումների համակցմամբ: Շուկայական մոտեցումը հիմնված է օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի առումով նմանատիպ գույքի համար հայտարարված վաճառքի գների վրա՝ կիրառելով 0,98-ից 1.4 տիրույթում ընկած գործակիցներ՝ ելակետային գներն օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի առումով տարբերությունների մասով (առկայության դեպքում) ճշգրտելու համար: Ծախսային մոտեցմամբ հաշվարկել են նմանատիպ շենքի կառուցման համար անհրաժեշտ ներդրումները՝ հանած կուտակված ֆիզիկական մաշվածությունը: Ֆունկցիոնալ և տնտեսական մաշվածությունը գնահատվել է գրո՝ հաշվի առնելով շենքերի գտնվելու վայրը և տարիքը:

Հողի և շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակ՝ կիրառված գնահատման մեթոդի դիտելի ելակետային տվյալների նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումների (գործակիցների) պատճառով:

20 Վարձակալություն

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքները և այլ տարածքներ: Այդ վարձակալությունների ժամկետը որպես կանոն կազմում է 5-ից 12 տարի:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար: Այդ վարձակալությունների հետ վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս զծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023(աուդիտ անցած)
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,055,100	1,077,445
Ավելացումներ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներին	305,345	378,333
Դադարեցում	(55,707)	(271,961)
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(253,611)	(205,687)
Վարձակալության պայմանագրի փոփոխություններ	77,651	76,970
Մնացորդը հաշվետու ժամանակահատվածի դրությամբ	1,128,776	1,055,100

(բ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023(աուդիտ անցած)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	253,611	205,687
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	123,915	103,786
Կարճաժամկետ և փոքրաթեք ակտիվների վարձակալությունների գծով ծախսեր (Ծանոթագրություն 13)	96,161	70,151

(գ) Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023(աուդիտ անցած)
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալության գծով	354,400	353,073

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023(աուդիտ անցած)
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,150,077	1,166,032
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մարումներ	(342,138)	(282,922)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(342,138)	(282,922)
Այլ փոփոխություններ		
Ավելացումներ վարձակալության գծով պարտավորություններին	305,345	353,678
Դադարեցում	(67,971)	(258,325)
Վերափոխում	77,651	67,828
Տոկոսային ծախս	123,915	103,786
Մնացորդը հաշվետու ժամանակահատվածի դրությամբ	1,246,879	1,150,077

21 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	1,949,522	1,712,671
Դրամական փոխանցումների համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,463,606	599,091
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,413,128	2,311,762
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	(3,372)	(3,738)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,409,756	2,308,024
Կանխավճարներ	1,224,488	1,419,363
Պահեստ	128,009	115,682
Կանխավճարներ հարկերի գծով	2,887	1,195
Այլ	628,253	376,039
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,983,637	1,912,279
Ընդամենը այլ ակտիվներ	5,393,393	4,220,303

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3,413,128 հազար դրամ գումարով այլ ակտիվները դասվել են 1-ին փուլ և ժամկետանց չեն (2023թ-ին՝ 2,311,762 հազար դրամ գումարով այլ ակտիվներն ամբողջությամբ դասվել էին 1-ին փուլ և ժամկետանց չէին):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ. Փուլ 1	2023թ. (աուդիտ անցած) Փուլ 1
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	3,738	13,790
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(3,738)	(13,790)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(25,364)	41,938
Զուտ դուրսգրում	28,736	(38,200)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,372	3,738

22 Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
Ժամկետային ավանդներ բանկերից	-	6,720,267
Լորո հաշիվներ	20,003,354	1,987,393
Այլ վճարվելիք գումարներ բանկերին	543	2,874,049
Ընդամենը բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	20,003,897	11,581,709

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկեր, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

23 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
Ռեպո համաձայնագրեր ԿԲ-ի հետ	17,023,540	6,007,733
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	17,023,540	6,007,733

(ա) Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարների կենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

24 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
<i>Իրավաբանական անձինք</i>		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	97,035,043	82,007,289
Ժամկետային ավանդներ	41,057,010	33,900,900
	138,092,053	115,908,189
<i>Ֆիզիկական անձինք</i>		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	58,984,338	49,085,302
Ժամկետային ավանդներ	132,427,609	115,828,100
	191,411,947	164,913,402
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	329,504,000	280,821,591

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական/ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները ներառում են 11,525,716 հազար դրամի չափով ավանդները (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6,516,116 հազար դրամ), որոնք ծառայում են որպես ապահովություն հաճախորդներին տրված վարկերի, տրված երաշխավորությունների և պայմանական պարտավորությունների հետ կապված այլ գործարքների համար: Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի 2 հաճախորդ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1 հաճախորդ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 21,498,079 հազար դրամ(2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7,216,537 հազար դրամ):

25 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
	32,862,442	21,296,245
	32,862,442	21,296,245

2023թ. մարտի 27-ին Բանկը թողարկել է 2 միլիարդ դրամ, 10 միլիոն ԱՄՆ դոլար և 7 միլիոն եվրո ընդհանուր գումարով հրապարակային տեղաբաշխման համար նախատեսված պարտատոմսեր: Պարտատոմսերն ամբողջությամբ տեղաբաշխվել են: Պարտատոմսերի արժեկտրոնի տարեկան եկամտաբերությունը 11% 5.25% և 4% է, արժեկտրոնները վճարվում են եռամսյակային հաճախականությամբ, շրջանառության ժամկետը կազմում է 30 և 39 ամիս:

2023թ. սեպտեմբերի 25-ին Բանկը թողարկել է 2 միլիարդ դրամ և 10 միլիոն ԱՄՆ դոլար ընդհանուր գումարով հրապարակային տեղաբաշխման համար նախատեսված պարտատոմսեր: Պարտատոմսերն ամբողջությամբ տեղաբաշխվել են: Պարտատոմսերի արժեկտրոնի տարեկան եկամտաբերությունը 11% և 5% է, արժեկտրոնները վճարվում են եռամսյակային հաճախականությամբ, շրջանառության ժամկետը կազմում է 30 ամիս:

2024թ. հուլիսի 25-ին Բանկը թողարկել է 3 միլիարդ դրամ և 15 միլիոն ԱՄՆ դոլար ընդհանուր գումարով հրապարակային տեղաբաշխման համար նախատեսված պարտատոմսեր: Պարտատոմսերն ամբողջությամբ տեղաբաշխվել են: Պարտատոմսերի արժեկտրոնի տարեկան եկամտաբերությունը 10.25% և 5.25% է, արժեկտրոնները վճարվում են եռամսյակային հաճախականությամբ, շրջանառության ժամկետը կազմում է 36 ամիս:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ին Բանկը թողարկել է 3 միլիարդ դրամ և 15 միլիոն ԱՄՆ դոլար ընդհանուր գումարով հրապարակային տեղաբաշխման համար նախատեսված պարտատոմսեր: Պարտատոմսերն ամբողջությամբ տեղաբաշխվել են: Պարտատոմսերի արժեկտրոնի տարեկան եկամտաբերությունը 10% և 5% է, արժեկտրոնները վճարվում են եռամսյակային հաճախականությամբ, շրջանառության ժամկետը կազմում է 36 ամիս:

Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում:

26 Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
Փոխառություններ վարկային կազմակերպություններից	22,134,434	20,144,512
Փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից և ՀՀ ԿԲ-ից	3,850,872	4,875,973
Փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	27,032,969	18,332,942
Ընդամենը այլ փոխառություններ	53,018,275	43,353,427

Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին տրամադրում է վարկեր, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում համապատասխան պայմանները բավարարող վարկառուներին: Վարկերի մշտադիտարկումն իրականացվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակի կողմից: Այդ վարկերը դիտարկվում են որպես շուկայի առանձին սեգմենտի վարկեր:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերի կազմում ներառված են 22,134,434 հազար դրամ գումարով վարկերը (2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 20,144,512 հազար դրամ), որոնք ըստ պայմանավորվածության Բանկի կողմից տրամադրվելու են որպես հիփոթեքային վարկեր համապատասխան պայմանները բավարարող վարկառուներին: Տնտեսության որոշակի ճյուղերում գործող փոքր և միջին չափի ձեռնարկություններին աջակցելու և հիփոթեքային շուկան զարգացնելու նպատակով տեղական և միջազգային ոչ պետական կազմակերպությունների կողմից տրամադրվող այս տեսակի ֆինանսավորման համար փաստացի շուկա չի գործում: Այդ վարկերի համար գործում է ՀՀ ԿԲ-ի վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը և դրանք իրենցից ներկայացնում են շուկայի առանձին սեգմենտ:

(ա) Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված

փոխառությունների կենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու պայմանագրային կողմեր (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երեք պայմանագրային կողմ), որոնցից ստացված փոխառությունների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ փոխառությունները կազմում էին 22,135,321 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 31,781,102 հազար դրամ):

(բ) Ստորադաս փոխառություն

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է երկարաժամկետ փոխառության պայմանագիր, որը Բանկի անվճարունակության կլինի երկրորդական Բանկի մնացած պարտավորությունների, այդ թվում՝ ավանդների և այլ պարտքային գործիքների գծով պարտավորությունների նկատմամբ:

2016թ. ընթացքում Բանկը ստացել է 10,000 հազար ԱՄՆ դոլարի չափով ստորադաս փոխառություն՝ 2031թ-ին մարման ժամկետով:

(գ) Սահմանափակումներ (կովենանտներ)

Բանկը պարտավոր է համապատասխանել որոշակի սահմանափակումների փոխառության պայմանագրերի հետ կապված: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը համապատասխանում էր բոլոր սահմանափակումներին:

27 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	640,516	461,388
Պարտավորություններ շահաբաժինների գծով	646,000	646,000
Վճարվելիք գումարներ	4,011,089	2,837,304
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	6,544,484	5,094,769
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	1,336,232	940,036
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	35,340	37,439
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ ֆինանսական	78,216	66,457
Այլ	39,520	35,394
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,489,308	1,079,326
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	6,786,913	5,024,018

28 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 23,000,000 հազար դրամ: Բանկի կանոնադրության համաձայն՝ բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 172,500 սովորական բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 100,000 դրամ անվանական արժեքով և 57,500 չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 100,000 դրամ անվանական արժեքով:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին իրավունք ունեն ստանալ հայտարարվող շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերին իրավունք ունեն ստանալ տարեկան շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի անվանական արժեքի 10-12%-ի չափով Բանկի հայեցողությամբ և չունեն քվեարկելու իրավունք, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ քննարկվում են Բանկի վերակազմակերպման կամ լուծարման հարցերը:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը: Այդ գումարը նվազեցվում է կորստի պահուստի գումարի չափով: Պարտքային գործիք հանդիսացող ակտիվի ապաճանաչումից հետո պահուստի համապատասխան մասը վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ

Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճը ներառում է հողի և շենքերի արժեքի կուտակային դրական փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը: Մաշվածությունը հաշվառվում է չբաշխված շահույթի միջոցով:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

Օրենսդրության պահանջների համաձայն՝ Բանկը պետք է ձևավորի բաշխման ոչ ենթակա պահուստ իր չբաշխված շահույթի հաշվին՝ իր բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով՝ ապագա վնասները ծածկելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններում 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ճանաչված արտոնյալ շահաբաժինների գումարը կազմել է 646,000 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ը՝ 646,000 հազար դրամ): 2024թ-ին մեկ արտոնյալ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահաբաժինը կազմել է 11,235 դրամ(2023թ-ին՝ 11,325)

Հասարակ բաժնետոմսերի գծով 2024թ.-ին Բանկը հայտարարել և վճարել է 1,400,000 հազար դրամ շահաբաժին(2023թ-ին՝ 2,800,000 հազար դրամ շահաբաժին): 2024թ-ին մեկ սովորական բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահաբաժինը կազմել է 8,116 դրամ(2023թ-ին՝ 16,232 դրամ):

29 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Բանկի գործառնությունների կենսական տարրն է: Շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց

ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող պորտֆոլիոների և ծառայությունները և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Գլխավոր տնօրենը: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Վարչության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

Բացի այդ, Բանկն իրականացնում է մեծ թվով սթրես թեստեր առանձին առևտրային պորտֆելիների և Բանկի ընդհանուր դիրքի վրա շուկայի բազմաթիվ բացառիկ սցենարների ֆինանսական ազդեցությունը մոդելավորելու համար: Սթրեսի թեստերը ցույց են տալիս կորուստների հավանական չափը, որոնք կարող են առաջանալ ծայրահեղ պայմաններում:

(i) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող արդյունավետ ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Տոկոսադրույքներն

իրենցից ներկայացնում են այդ ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024			31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով	Այլ արտարժույթ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8.0	4.6	-	10.4	4.3	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	8.1	-	-	6.0	2.01
Ներդրումային արժեթղթեր	10.7	8.0	-	10.8	2.6	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13.7	7.9	9.5	13.2	8.4	10.4
Տոկոսաբեր պարտավորություններ						
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	-	-	-	-	1.9	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	7.5	-	-	9.9	-	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	10.0	4.4	5.4	10.6	4.4	5.4
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.9	5.1	-	11.4	4.9	-
Այլ փոխառություններ	8.0	9.5	-	6.9	10.9	-
Ստորադաս փոխառություններ	-	9.3	-	-	9.3	-

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների

փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցափահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դիրքերի հիման վրա:

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
100 բկ զուգահեռ աճ	239,871	145,484
100 բկ զուգահեռ նվազում	(239,871)	(145,484)

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
100 բկ զուգահեռ աճ	(1,482,102)	(916,764)
100 բկ զուգահեռ նվազում	1,482,102	916,764

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024			
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	32,425,502	44,188,215	6,543,742	83,157,459
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	42,975,822	2,747,946	-	45,723,768
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,572,740	30,109,016	1,314,417	33,996,173
Ներդրումային արժեթղթեր	85,261,940	8,840,615	-	94,102,555
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	138,409,047	136,991,557	1,505,842	276,906,446
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,227,269	1,203,164	16,734	3,447,167
Ընդամենը	303,872,320	224,080,513	9,380,735	537,333,568

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Պարտավորություններ</i>				
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	(3,390,020)	23,133,129	260,788	20,003,897
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	17,023,540	-	-	17,023,540
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	164,861,190	156,836,994	7,805,816	329,504,000
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10,067,207	22,795,235	-	32,862,442
Այլ փոխառություններ	34,842,557	18,175,718	-	53,018,275
Ստորադաս փոխառություններ	-	4,023,289	-	4,023,289
Վարձակալության գծով պարտավորություն	1,246,879	-	-	1,246,879
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	3,738,970	1,481,162	77,473	5,297,605
Ընդամենը	228,390,323	226,445,527	8,144,077	462,979,927
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր-սփոթ գործարքների ազդեցությունը	-	1,135,260	(1,135,260)	-
Զուտ Դիրք	75,481,997	(1,229,754)	101,398	74,353,641
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	17,969,873	12,262,624	-	30,232,497

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24,927,453	34,804,505	1,205,775	60,937,733
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	27,487,145	2,762,086	-	30,249,231
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,801,381	31,645,532	5,317,862	40,764,775
Ներդրումային արժեթղթեր	65,393,438	20,481,974	-	85,875,412
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	100,381,215	110,914,414	455,736	211,751,365
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,626,515	480,428	201,081	2,308,024

	<u>ՀՀ դրամ</u>	<u>Ազատ փոխարկելի արժույթ</u>	<u>Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ</u>	<u>Ընդամենը</u>
Ընդամենը	223,617,147	201,088,939	7,180,454	431,886,540
<i>Պարտավորություններ</i>				
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	12,460	11,561,548	7,701	11,581,709
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,007,733	-	-	6,007,733
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	123,151,191	151,526,628	6,143,772	280,821,591
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	6,007,965	15,288,280	-	21,296,245
Այլ փոխառություններ	25,656,867	17,696,560	-	43,353,427
Ստորադաս փոխառություններ	-	4,107,166	-	4,107,166
Վարձակալության գծով պարտավորություն	1,150,077	-	-	1,150,077
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	3,134,831	772,546	37,314	3,944,692
Ընդամենը	165,121,124	200,952,728	6,188,788	372,262,640
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր-սփոթ գործարքների ազդեցությունը	(5,000)	380,730	(375,730)	-
Զուտ Դիրք	58,491,023	516,941	615,936	59,623,900
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	12,344,449	12,195,393	-	24,539,842

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց հետ կապված Բանկը ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության և մշտադիտարկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկավորման բաժնին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Վարկավորման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված դրանց հատուկ ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Մանրաձայն վարկավորման ստորաբաժանման կողմից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գրավի և այդ վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 18-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 31-ում:

Արժեզրկման գնահատում

2018թ. հունվարի 1-ից Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասորդները՝ զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան կազմակերպությանը հասանելիք բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է: Ստորև ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և հիմնական տարրերը:

Պարտազանցման հավանականության	<i>Պարտազանցման հավանականությունը</i> որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտազանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտազանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահին՝ գնահատված ժամանակահատվածի ընթացքում, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:
Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին	<i>Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին</i> ապագա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:
Կորուստը պարտազանցման դեպքում	<i>Կորուստը պարտազանցման դեպքում</i> դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահին տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ կամ ԱԺԱՊԿ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա: 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որն առաջանում է ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ կախված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի բնույթից:

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում պարտազանցման տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը:

Վերը նշված գործընթացի հիման վրա Բանկը խմբավորում է իր վարկերն ըստ փուլերի՝ 1-ին փուլի, 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր, ինչպես ներկայացված է ստորև.

1-փուլ	Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը ճանաչում է պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: 1-ին փուլում ներառվում են նաև վարկերը, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
2-րդ փուլ	Երբ վարկի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով: 2-րդ փուլում ներառվում են նաև վարկերը, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
3-րդ փուլ	Վարկերը համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված: Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Սկզբնական ճանաչման պահին ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է՝ կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում կամ ապաճանաչվում են այնքանով, որքանով հետագայում փոխվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Պարտազանցման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում և, հետևաբար, այն դասում է 3-րդ փուլ (պարտքային առումով արժեզրկված) ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պարտավորությունները դառնում են 90 օր ժամկետանց պայմանագրով նախատեսված ժամկետից:

Հաճախորդի կողմից պարտականությունների չկատարման որակական գնահատման շրջանակում Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին՝ ելնելով դեկավարության դատողությունից: Եթե այդպիսի դեպք է տեղի ունենում, Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք դրա արդյունքում հաճախորդը պետք է դիտարկվի որպես պարտականությունները չկատարած և դասվի 3-րդ փուլ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, կամ արդյոք 2-րդ փուլ դասելը տեղին է:

Պարտազանցման հավանականության գնահատման գործընթաց

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունների կողմեր և պայմանագրային կողմեր են հանդիսանում ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունները, բանկերը, բրոքերները և դիլերները, ֆոնդային բորսաները և քլիրինգային կազմակերպությունները: Այդ հարաբերությունների հետ կապված Բանկը վերլուծում է հրապարակայնորեն հասանելի, մասնավորապես, ֆինանսական տեղեկատվությունը և արտաքին աղբյուրներից ստացված այլ տվյալները, օրինակ՝ արտաքին վարկանիշները:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխադրություններ

Բանկը ներդրել է իր սեփական ներքին վարկանիշային մոդելն անհատական հիմունքով խոշոր վարկերի համար, որոնք կազմում են իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընդհանուր պորտֆելի մոտ 47%-ը: Բանկը վարկանիշները շնորհում է «Moody's» գործակալության վարկանիշային սանդղակի համաձայն և կիրառում է համապատասխան վարկանիշին համապատասխանող «Moody's» գործակալության պարտազանցման հավանականության դրույքները

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է արժեզրկման տեսանկյունից գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը: 1-ին փուլի վարկի գծով պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկելու նպատակով՝ Բանկը գնահատում է 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերը՝ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելու համար: 2-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվների համար պարտազանցման պահին պարտքի գումարը դիտարկում է գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի տեսանկյունից:

3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին հավասար է այդ վարկերի համախառն գումարին:

Պարտազանցման պահին պարտքի գումարը որոշելու համար հիմք են ընդունվում վարկերի առանձին մարման ժամանակացույցերը:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում

Ֆիզիկական անձանց տրված՝ գրավով չապահովված 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի վարկերի համար Բանկը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկում է պորտֆելի մակարդակով: Բանկը պարտազանցման դեպքում կորստի չափը հաշվարկելու համար օգտագործում է պարտազանցման ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալները պարտազանցված բոլոր վարկերի կտրվածքով: Հավաքագրվում է պարտազանցման ամսաթվից հետո դրամական հոսքերի վերաբերյալ ամբողջ տեղեկատվությունը և զեղչվում է պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ՝ յուրաքանչյուր վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքով: Դրամական հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է պարտազանցված վարկերի գծով ստացված բոլոր տեսակի դրամական միջոցները (վարկերի մարումից, երաշխավորողից ստացված դրամական միջոցներ և այլն): 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլեր դասված մնացած վարկերի համար Բանկը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկում է անհատական հիմունքով՝ հաշվի առնելով ակնկալվող դրամական միջոցները, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ստացվելիք դրամական հոսքերը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անհատական հիմունքով գնահատվող իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը կազմում էր 5%-53.7% (2023թ-ին՝ 5%-53.7%):

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Որպես հիմնական չափանիշ Բանկն օգտագործում է վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Բանկը համարում է, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե ակտիվների գծով վճարումներն ավելի քան 30 օր ժամկետանց են:

Պարտքային ռիսկի աճը գնահատելիս Բանկի ղեկավարությունը դիտարկում է նաև հետևյալ գործոնները՝

- տվյալ վարկառուի՝ Հայաստանի այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված այլ վարկերի ժամկետանց օրերի քանակը,
- վարկառուի ֆինանսական դժվարությունները,
- վարկի պայմանների վերանայումը վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման պատճառով,
- անհատական հիմունքով վարկանշավորված վարկերի ներքին վարկանիշը նվազել է երկու կամ ավելի մակարդակով:

Ապագայամեր տեղեկատվություն և տարբեր տնտեսական սցենարներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելներում Բանկը որպես ապագայամետ տեղեկատվություն օգտագործում է հետևյալ մակրոտնտեսական ցուցանիշները.

- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքը,
- ՀՆԱ-ի իրական աճը:

Մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումները Բանկը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (Տնտեսական հետաքննությունների բաժնից, ՀՀ ֆինանսների նախարարությունից): 2024թ. համար ՀՆԱ-ի իրական աճի կանխատեսվող ցուցանիշը կազմում է 7%, իսկ կանխատեսվող ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքը՝ 389:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով: Գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Դա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այդ պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այդ պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտազանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկել իրականացնել զուտ հիմունքով կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		
				Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ. 15)	45,738,840		45,738,840	-	43,699,729	2,039,111
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծանոթ. 23)	17,023,540		17,023,540	-	-	17,023,540

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)		
				Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ. 15)	30,258,955	-	30,258,955	-	31,735,112	(1,476,157)
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծանոթ. 23)	6,007,733	-	6,007,733	-	-	6,007,733

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը կառուցվածքային ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և փոխատվություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ: Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «սթրես թեստեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացվում են Ռիսկերի կառավարման բաժնի և ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Ակտիվների և պարտավորությունների բաժնի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանին, որի ընթացքում

երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել: Վճարումները, որոնց մասին հաճախորդները պետք է ծանուցվեն, դիտարկվում են այնպես, ինչպես եթե ծանուցումն անմիջապես ներկայացված լիներ: Այնուամենայնիվ, Բանկն ակնկալում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումն այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որին Բանկը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված ավանդներին վերաբերող Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2024

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	20,003,897	-	-	-	20,003,897	20,003,897
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	17,033,658	-	-	-	17,033,658	17,023,540
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	169,362,876	103,769,595	67,182,348	88,463	340,403,282	329,504,000
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	154,947	3,969,627	33,121,961	-	37,246,535	32,862,442
Այլ փոխառություններ	332,145	14,927,508	37,228,949	13,420,259	65,908,861	53,018,275
Ստորադաս փոխառություններ	18,382	337,933	1,428,789	4,642,447	6,427,551	4,023,289
Վարձակալության գծով պարտավորություն	31,870	322,963	861,182	115,660	1,331,675	1,246,879
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ, չզեղչված	206,937,775	123,327,626	139,823,229	18,266,829	488,355,459	457,682,322
Պարտքային ոիսկ պարունակող պարտավորություններ	30,232,497	-	-	-	30,232,497	30,232,497

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	11,581,709	-	-	-	11,581,709	11,581,709
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,012,374	-	-	-	6,012,374	6,007,733
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	142,872,717	90,546,134	56,067,147	70,016	289,556,014	280,821,591
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	7,345,018	16,430,984	-	23,776,002	21,296,245
Այլ փոխառություններ	508,944	14,954,533	24,753,182	12,391,329	52,607,988	43,353,427
Ստորադաս փոխառություններ	18,573	346,915	1,457,843	5,103,304	6,926,635	4,107,166
Վարձակալության գծով պարտավորություն	27,040	273,740	1,040,465	129,571	1,470,816	1,150,077
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ, չզեղչված	161,021,357	113,466,340	99,749,621	17,694,220	391,931,538	368,317,948
Պարտքային ոչ պարունակող պարտավորություններ	24,539,842	-	-	-	24,539,842	24,539,842

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2024

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս		Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար		5 տարուց ավելի		12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար		Ընդամենը	
	1-ից 12 ամիս			1-ից 5 տարի						
<i>Ակտիվներ</i>										
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	83,157,459	-	83,157,459	-	-	-	-	-	83,157,459	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	45,723,768	-	45,723,768	-	-	-	-	-	45,723,768	
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	27,368,989	1,949,172	29,318,161	4,678,012	-	-	4,678,012	-	33,996,173	
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ներառյալ գրավադրվածները	5,218,000	8,349,104,000	8,354,322,000	45,954,202,000	8,285,288,000	-	54,239,490,000	-	62,593,812	
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր՝ ներառյալ գրավադրվածները	1,215,332	10,559,028	11,774,360	15,235,177	4,392,399	-	19,627,576	-	31,401,936	
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	15,457,664	59,066,110	74,523,774	118,087,166	84,295,506	-	202,382,672	-	276,906,446	
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,409,756	-	3,409,756	-	-	-	-	-	3,409,756	
	176,338,186	79,923,414	256,261,600	183,954,557	96,973,193	-	280,927,750	-	537,189,350	
<i>Պարտավորություններ</i>										
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	20,003,897	-	20,003,897	-	-	-	-	-	20,003,897	
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	17,023,540	-	17,023,540	-	-	-	-	-	17,023,540	

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	169,169,296	98,787,817	267,957,113	61,492,488	54,399	61,546,887	329,504,000
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	116,362	2,020,850	2,137,212	30,725,230	-	30,725,230	32,862,442
Այլ փոխառություններ	288,388	11,801,995	12,090,383	29,272,258	11,655,634	40,927,892	53,018,275
Ստորադաս փոխառություններ	17,991	39,893	57,884	-	3,965,405	3,965,405	4,023,289
Վարձակալության գծով պարտավորություն	198,375	237,110	435,485	709,109	102,285	811,394	1,246,879
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	4,611,705	685,900	5,297,605	-	-	-	5,297,605
	211,429,554	113,573,565	325,003,119	122,199,085	15,777,723	137,976,808	462,979,927
Զուտ Դիրք	(35,091,368)	(33,650,151)	(68,741,519)	61,755,472	81,195,470	142,950,942	74,209,423

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2023

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս		Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար		5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար		Ընդամենը
	1-ից 12 ամիս		1-ից 5 տարի					
<i>Ակտիվներ</i>								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	60,937,733		60,937,733			-		60,937,733
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	30,249,231	-	30,249,231	-	-	-		30,249,231
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	33,767,305	4,729,244	38,496,549	2,268,226	-	2,268,226		40,764,775
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ներառյալ գրավադրվածները	-	6,152,413	6,152,413	22,906,470	7,675,388	30,581,858		36,734,271

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս		Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար		5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
	1-ից 12 ամիս			1-ից 5 տարի			
Անորոշիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր՝ ներառյալ գրավադրվածները	8,507,638	13,039,328	21,546,966	20,598,971	6,995,204	27,594,175	49,141,141
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	6,338,563	45,300,291	51,638,854	96,040,114	64,072,397	160,112,511	211,751,365
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,308,024	-	2,308,024	-	-	-	2,308,024
	142,108,494	69,221,276	211,329,770	141,813,781	78,742,989	220,556,770	431,886,540
<i>Պարտավորություններ</i>							
<i>Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ</i>	11,581,709	-	11,581,709	-	-	-	11,581,709
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,007,733	-	6,007,733	-	-	-	6,007,733
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	142,644,218	86,139,853	228,784,071	51,993,403	44,117	52,037,520	280,821,591
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	6,065,145	6,065,145	15,231,100	-	15,231,100	21,296,245
Այլ փոխառություններ	462,114	12,600,786	13,062,900	19,653,537	10,636,990	30,290,527	43,353,427
Ստորադաս փոխառություններ	18,164	41,320	59,484	-	4,047,682	4,047,682	4,107,166
Վարձակալության գծով պարտավորություն	5,597	210,867	216,464	846,480	87,133	933,613	1,150,077
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	3,255,192	689,500	3,944,692	-	-	-	3,944,692
	163,974,727	105,747,471	269,722,198	87,724,520	14,815,922	102,540,442	372,262,640
Զուտ Դիրք	(21,866,233)	(36,526,195)	(58,392,428)	54,089,261	63,927,067	118,016,328	59,623,900

30 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետոմսերի ֆոնդային բորսայի արժեքն առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների և իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և ընթացակարգերը որևէ կերպ չեն փոխվել նախորդ տարիների համեմատ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն կապիտալի պահանջներին:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը՝ հետագա փոփոխություններով, այդ թվում՝ շուկայական ռիսկերի ներառման հետ կապված փոփոխություններով, դեկտեմբեր ամսվա համար:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	80,078,261	64,775,776
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	468,929,395	249,827,345
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	17.08%	25.93%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով սահմանված չափանիշներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

31 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այդ հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այդ պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորությունների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք կիրառվում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	19,480,437	20,495,537
Տրամադրված երաշխավորություններ	10,752,060	4,044,305
Ակրեդիտիվ	-	-
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	30,232,497	24,539,842
Արժեզրկումից պահուստներ	(78,216)	(66,457)

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական փոխատվության հանձնառություններն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հանձնառությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

Հազար ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ. (աուդիտ անցած)
	Փուլ 1	Փուլ 1
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	66,457	80,560
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(5,075)	(24,527)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	16,834	10,424
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	78,216	66,457

32 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի հետևանքով առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների դիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

33 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը հունիսի 30-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

Հազար ՀՀ դրամ

	<u>2024թ.</u>	<u>2023թ. (աուդիտ անցած)</u>
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	3,046,217	2,420,421
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	3,046,217	2,420,421

Այդ գումարները ներառում են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հատուցումները, որոնք հաշվառված են համապատասխան ժամանակաշրջանների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	<u>2024թ.</u>		<u>2023թ. (աուդիտ անցած)</u>	
	<u>Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր</u>	<u>Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր</u>	<u>Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր</u>	<u>Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր</u>
<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն</i>				
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխադրություններ</i>				
Վարկերի մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ, համախառն	2,989,344	315,061	19,408	324,702
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	10,392,034	324,731	3,115,118	214,748
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(5,694,995)	(277,476)	(145,182)	(224,389)
Վարկերի մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, համախառն	7,686,383	362,316	2,989,344	315,061
Արժեզրկումից պահուստ	(30,690)	(1,041)	(53,906)	(1,282)
Վարկերի մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,655,693	361,275	2,935,438	313,779
<i>Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ</i>				
Ավանդների և ընթացիկ հաշիվների մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,116,601	1,941,015	1,076,511	2,423,478

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.		2023թ. (աուդիտ անցած)	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ և ընթացիկ հաշիվներ	23,155,249	83,893,998	19,531,520	105,442,053
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ և ընթացիկ հաշիվներ	(22,773,398)	(82,541,716)	(19,491,430)	(105,924,516)
Ավանդների մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,498,452	3,293,297	1,116,601	1,941,015
Ստորադաս փոխառություններ	4,023,289	-	4,107,166	-
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն</i>				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	330,098	31,388	51,387	32,089
Արժեզրկման (ծախս)/ հակադարձում	23,216	241	(52,110)	720
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	(11,934)	(82,254)	(129)	(57,313)
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխառությունների գծով	(354,412)	-	(353,178)	-
Տոկոսային ծախսեր այլ փոխառությունների գծով	-	-	(40,745)	-
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	(17)	(4,788)	-	(2,973)

Բաժնետիրոջից ստացված ստորադաս փոխառության տոկոսադրույքը կազմում է 9%, փոխառությունը ենթակա է մարման 2031թ-ին:

34 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային

տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակներում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

Հազար դրամ	31 դեկտեմբերի 2024			
	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ				
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	1,784,698	42,588,734	-	44,373,432
Բաժնային գործիքներ	-	-	309,465	309,465
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	17,910,915	-	17,910,915
Ընդամենը ակտիվներ	1,784,698	60,499,649	309,465	62,593,812

Հազար դրամ	31 դեկտեմբերի 2023 (աուդիտ անցած)			
	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ				
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	320,080	30,190,240	-	30,510,320
Բաժնային գործիքներ	-	-	42,825	42,825
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	6,181,126	-	6,181,126
Ընդամենը ակտիվներ	477,773	24,552,968	42,825	25,073,566

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ դիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի

մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Սովորական և ավելի պարզ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ միայն դիտելի շուկայական տվյալներ օգտագործող և ղեկավարության դատողություններ և գնահատումներ գրեթե չպահանջող տոկոսադրույքի և արժույթային սվոփերի, իրական արժեքը որոշելու համար Բանկը կիրառում է ընդունված գնահատման մոդելները: Դիտելի գները և մոդելի ելակետային տվյալները սովորաբար հասանելի են շուկայում՝ ցուցակված պարտքային և բաժնային արժեթղթերի, բորսայում շրջանառվող ածանցյալ գործիքների և բորսայում չշրջանառվող պարզ ածանցյալ գործիքների, այդ թվում՝ տոկոսադրույքի սվոփերի համար: 2-րդ մակարդակ դասված ֆինանսական գործիքների համար Բանկն օգտագործում է նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գներն այն շուկաներում, որոնք համարվում են գրեթե ոչ գործող:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ արտարժույթով արտահայտված վարկերի գծով 7.8%-8.6% զեղչման դրույքները և ՀՀ դրամով արտահայտված վարկերի գծով 11.5%-16.8% զեղչման դրույքները կիրառվում են հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից ակնկալվող դրամական հոսքերը զեղչելու համար:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ ՀՀ դրամով արտահայտված արժեթղթերի գծով կիրառվում են 10.2%-11.4% դրույքներ և արտարժույթով արտահայտված արժեթղթերի գծով կիրառվում են 5.5%-6.9% դրույքներ: